

DZIENNIK URZĘDOWY

Woiewodztwa Sandomierskiego.

W RADOMIU DNIA 3 PAŹDZIERNIKA ROKU 1819.

P R E Z E S

KOMMISSYI WOIEWODZTWA SANDOMIERSKIEGO.

Mając sobie przez JW. Prezesa Kommissyi Woiewodztwa Kaliskiego udzielonym, Exemplarz wysłanego już z pod Prasy Drukarzkiej tłumaczenia z Angielskiego na Oczytły Język Dzieła J. E. Londona pod Tytułem o zakładaniu Folwarków podług zasad Gospodarstwa Szkockiego, przy *względie* na stosunki Anglii, i o przy ozdobienu posad Wielekich przez Aloizego Biernackiego Obywatela Woiewodztwa Kaliskiego dokonanego, trzydziestym ośmiu Rycinami wystawiającemi Budowy i różne poprawy Rolnicze objaśnionego, z wezwaniem o upowszechnienie prenumeraty Dzieła tego w tutejszem Woiewodztwie, pospiesznie zawiadomić o tem Szanownych Obywateli Woiewodztwa Sandomierskiego i Prospekt Dzieła tego poniżej domieścić, z którego znakomitey W. Alojzego Biernackiego dla dobra Kraju w *względie* Agronomicznym przysługuje, tak równie o iawney użyteczności i piękności tego Dzieła przekonawszy się, dla uwieńczenia prac tego powszechnie z Wzorowego Gospodarstwa znanego Obywatela dla obeznania się z porządkiem Gospodarstwa Kraju, którego Mieszkańcy pod *względem* Industryi pierwsze zajmują miejsce, chętnie do nabycia Dzieła w nowie będącego skłonią się — Exemplarz przez JW. Prezesa Woiewodztwa Kaliskiego nadesłany w każdym czasie zgłaszającemu się, o to okazany będzie, a pragnący do prenumeraty Deklaracye swe wprost do Kommissyi Woiewodzkiej, lub do

Kommissarza właściwego Obwodu uczynić w tej zaś wyrazić zechcą, czyli Rycin kolorowych, lub czarnych sobie życzą; i stosownie do tej Ich woli należytość w Prospekcie wy szczególnioną złożyć, która jeżeliby Poczta przestana była frankowaną być musi. — Zapisane Exemplarze jako już gotowo bez wszelkiej zwłoki sprowadzone zostaną. — Spodziewa się Prezes, iż Szanowni Obywatele Województwa Sandomierskiego gorliwi o coraz większe polepszenie Rolnictwa głównym źródłem naszej zamożności będącego nie opuszczają tej sposobności pomnożenia swych licznych doświadczeń, i podaną Im do tego przez Dzieło W. Biernackiego łatwość ochoczo przyjmą. —

Radom dnia 26 Września 1819 Roku.

Badeni.

DONIESIENIE XIEGARSKIE.

O zakładaniu Folwarków, podług zasad Szkockiego Gospodarstwa, przy wzglądzie na stosunki Anglii, i o przyozdobieniu Posad Wiejskich, Dzieło w Języku Angielskim, wypracowane przez J. E. LOUDONA. Objaśnione trzydziestu ośmiu Rycinami wystawiającemi Budowy i różne poprawy Rolnicze świeżo dokonane, na Język Polski przełożone i Uwagami zbogaczone, przez A. P. BIERNACKIEGO.

w Berlinie u Reimera, 1819.

Podpisany ma zaszczyt uwiadomić Szanowną publiczność, iż Dzieła tego druk ukonczony, i dostać go można we wszystkich Biórach Pocztowych Królestwa Polskiego, niemniej w Biórze Agronomicznem w Sulistawicach pod Kaliszem, za cenę 108 złotych polskich z Rycinami kolorowymi, a za 81 złotych z czarnymi.

Dla oznaczenia zasad, któremi powodować się powinien Właściciel ziemi urządzając swą posiadłość, umieścił Autor Dzieła w mowie będącego w siedmiu Rozdziałach opisy tytułu przez niego urządzonych Folwarków, mających różne od siebie położenie tak ze względu na Fizyczną istotę posady, jak spięiężenia pól, jak nakoniec zamożności i zamiarów mniej lub więcej liberalnych ich posiadzcicieli, i te Rycinami wystawiającemi wszelkie szczegóły zabudowania folwarcznego i Mappami opisanych posad, w stanie przed i po dokonaniu odmian, obaśnić.

Bliższa znajomość Dzieła Loudona przeświadczy Czytelnika: pochiebia to sobie podpisanym, że Autor iego kombinował dogodności miejscowe najtrafniej; że w uławnieniu zabudowań folwarcznych — obejmując w to dom Posiedziciela — i w przyozdobieniu nie tylko otoczenia pomieszkania, lecz i całej posady przeszedł wszystkich, którzy w tym przedmiocie w jakimkolwiek języku pisali. Trudno sobie wystawić powabniejszych form nad te, jakie dał nasz Autor posadom wiejskim, nie poświęcając zrytkowych widoków przyjemności, i nie wypuszczając nigdy z uwagi przy kładnej oszczędności w pierwiałkowych nakładach. —

Pilne zapatrywanie się na wystawione w tem Dziele wzory, zastąpi Posiedzicieli zamierzających nowe Budynki i ogrodowe założenia od gustu Barbarzyńskiego w większości Budowniczych i Ogrodników, i odwiedzić ich od wielu nie użytecznych nakładów.

Treść przemowy tłumacza, wskazując słyszność gospodarstwa rolniczego Angielskiego z Polskiem, względy, dla których użyteczna jest polskiemu Rolnikowi gruntowna znajomość gospodarstwa Angielskiego; tegoż szczegóły, które służyć powinny Polakowi za wzor do naśladowania pomimo wielkiej różności stosunków tych dwóch Kraiów; wyłuszcza powody do przełożenia Dzieła w mowie będącego na polski język. Zeby je zaś równie zrozumiałem oddać, jak gdyby było oryginalnie w polskim języku napisane, zredukowane są w przełożeniu wszelkie miary, wagi i pieniądze Angielskie na polskie nie tylko, ale nadto starał się tłumacz licznemi uwagami zapełnić tę przerwę, — którą różność stosunków Kraiów tak różnorodnych sprawuje, dla której dzieła gramatykalnie tylko, by też najwierniej przekładane, w istocie nie zrozumiałemi zostają.

W tym to widoku umieszczona jest po między uwagami rozprawa rozwijająca zasady Rachunkowości podwójnego zapisywania, przyjętej powszechnie od Angielskich Rolników; — czemu przypisać podobno szczególnie należy wyższość tśmeczney praktyki rolniczej nad zwykłą w innych krajach.

Na dowód, jak są wszystkie Ryciny estetycznie piękne, dosyć jest przytoczyć: iż słany Thaeer, najgruntowniejszy Znałca literatury agronomicznej, uznał Dzieło Loudona za recenzję swą za najokazalszą, jakie dotąd wyszło na publiczność w przedmiocie agronomii. —

Przysługę zaś, jaką uczynił Xiegarz Reimer Polsce, podejmując tak znaczne koszty nakładu na własne resiko, nie będąc zastępowanym subskrypcją, — by w prawdziwym świecie

to wystawić, dosyć jest nadmienić: że używając równie pięknych typów i papieru, i tych samych Rycin, które zdobią Dzieło oryginalne, ustalił cenę w połowie niższą od Angielskiej. —

Taka bezinteresowność zasługuje rzeczywiście na czynne zachęcenie ze strony państwa i myślicy Polaków do więcej przedsięwzięć tego rodzaju. —

w Sulisławicach dnia 8 Lipca 1819.

A. P. Biernacki.

Wydział Wojskowy.

Nro. 26280 KOMMISSYA WOIEWODZTWA Sandomierskiego.

Nadesłany przy Reskrypcie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji, z dnia 26 Sierpnia roku bieżącego Nro 114/1129 Dekret Królewski pod datą 17/29 Lipca roku bieżącego zapadły, ściągający wolność wyłączeń w przepisach Dekretu, z dnia 5/7 Października 1816 o zaciągu do Wojska w Artykuł 2 pod Litt. B. i P. zamieszczonych, w wierzytelnym odpisie komunikując do publicznej wiadomości Kommissya Woiewodzka podaje — i do stosowania się w potrzebnym razie Woytów Gmin, Burmistrzów Miast, najmocniej obwieszcza. —

Radom dnia 3 Września 1818 Roku.

Prezes J. Bałeni.

Sekretarz Jeneral. Żurawski.

Kopia ad N. 26280 Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

z Bożej Łaski

My ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski. etc. etc. etc.

Gdy przez nadto obszernie tłumaczenia Artykułu 2go postanowienia Naszego, z dnia 5/17 Października 1816 o zaciągu wiele Osob podciąga się nieprawie pod wyłączenia od służby Wojskowej, a przez takowe nadużycia liczba spisowych znaczenie i umniejsza,

w zamiarze przeto pogodzenia Interesu szczególnych Radzin; z potrzebą zapewnienia Wojsku dostatecznej ilości zaciagowych — po zasięgnięciu zdań ogólnego zebrań Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowimy, co następuje. —

Artykuł I

Skoro w jakiej Familii znajdzie się dwóch, lub więcej Synów, a z tych jeden wyłączony jest od zaciągu z jakiegokolwiek przyczyny w Artykuł 2gim wzmiankowanego postanowienia wskazanej, nie będzie wolno, Rodzicom, lub Opiekonom na mocy §. pod Litt. B. tegoż Artykułu wybierać drugiego do wyłączenia od służby wyjąwszy przypadki wyraźnego kalectwa, lub niedołężności, o których tylko Kommissya Spraw Wewnętrznych i Policji, tudzież Woyny; stanowiąc będą. —

Artykuł 2gi.

Udzielone Artykułem 2gim wzmiankowanego postanowienia pod Litt P. ogólne wyłączenie od spisu Artystom i Rzemieślnikom, zmienia się w ten sposób, iż Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policji, tudzież Woyny wydawać będą za wspólnym zniżeniem się uwolnienia od spisu przedsiębiorcom fabryk i rękodzieli, tudzież Artystom Maystrom, i Czeladzi, według uznania ich użyteczności dla Kraju. —

Artykuł 3ci

Jeżeli jednak Konart, Rzemieślnicy i Fabryki, których Artysci, Maystrowie, albo przedsiębiorcy wyłączeni będą od spisu, tak później wygurnią, iż plodów ich z zagranicy wprowadzać nie będzie potrzeba, na ten czas rzeczono Kommissye będą mogły takowe wyłączenia uchylać, — i udzielać one Przedsiębiorcom, Artystom, Rzemieślnikom i ich Czeladnikom, których potrzebę pomnożenia interesu Kraju wskazywać będzie. —

Artykuł 4ty

Wyłączeni od spisu Artykułem 2gim pomienionego postanowienia Naszego: na mocy tytułów, które podpisać mogą odmianie, do poty tylko używać mają tego Dobrodziejstwa, do poki powody takowych wyłączeń trwać będą. —

Artykuł 5ty

Przywiedzenie do skutku niniejszego postanowienia Naszego; które w Dzienniku

Praw umieszczone być ma ; polecamy Kommissyom Rządowym Spraw Wewnętrznych i Woyny ,w czem do której należy. —

Dan w Petersburgu dnia 15/27 Kwietnia 1819 roku:

(podpisano) A L E X A N D E R.

przez Cesarza i Króla

Radca Stanu pełniący tymczasowo obowiązki Ministra Woyny General Dywizyi. — (podpisano) Hanke.

Minister Sekretarz Stanu [podpisano] Jgn. Sobolewski.

Zgodno z Oryginałem

Minister Sekretarz Stanu [podpisano] Jgn. Sobolewski.

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarz Stanu General Brygady (podpisano) Kossecki.

Za zgodność Sekretarz Jeneralny Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji, — (podpisano) Aug. Karcki.

Za zgodność Kopii poświadczam: Sekr. Jener. K. W. Sand, Zurowski.

Wydział Administracyiny.

Nro. 26651 KOMMISSYA WOIEWODZTWA Sandomierskiego.

Nadesłane sobie przez Reskrypcie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji, de data 31 Sierpnia roku bieżącego Nro 526/894. postanowienie Xiecia Na iennita Królewskiego. z dnia 13 Lipca roku bieżącego załączając, iżby żadna z Władz nie przyjmowała Urzędnika, lub Oficjalisty pod władnego drugiey Władzy — dopoki ten nie okaże Jey zupełnego uwolnienia z swey poprzedniczey służby. — Kommissya Woiewodzka przez Dziennik Woiewodzki ogłasza. —

Radom data 10 Września 1819 Roku.

Pieczes J. Badeni.

Sekr. Jener. Zurowski.

Kopia z N. 536/894. z Lipca do Nru 26951.

w Jmieniu Najjaśnieyszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego etc. etc.

Xiąże Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Gdy ponimo wydanego ioz przez Nas postanowienia, że żadna z Władz nie ma przyjmować Urzędnika, lub Oficjalisty pod władnego drugiey Władzy, w służbie Wydziału swego, dopoki ten nie okaże Jey zupełnego uwolnienia z swey poprzedniczey służby, mamy sobie doniesione, że się zdarzają uchybienia temu postanowieniu, ponawiamy niniejszym do wszystkich Władz Rozkazy, aby pod odpowiedzialnością ściśle wzwyż wspomniane postanowienie dopłuić nie zaordowały. —

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyiny dnia 13

Lipca 1819 Roku. —

(podpisano) ZAIACZEK.

Minister Spraw Wewnętrznych i Policji, (podpisano) T. Mostowski.

Radca Sekretarz Stanu General Brygady (podpisano) Kossecki.

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarz Stanu General Brygady (podpisano) Kossecki.

Za zgodność Sekretarz Jeneralny Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policji, — (podpisano) Aug. Karcki.

Za zgodność Sekretarz Jlny K. W. Sand, Zurowski.

Wydział Policyiny.

Nro. 13047 KOMMISSYA WOIEWODZTWA Sandomierskiego.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policji, otrzymując doniesienia, iż w nie których Woyci Gmin nadużywając powierzoney Jm Władzy, nie tylko, zgłażającym się Mieszkańcom respective w udzieleniu świadectw przesiedlenia, czynią trudności, ale nadto takowych odmawiając, karami ciężkimi do pozostania w miejscu zmuszają,

Kommissarze zaś Obwodowi nie zwracają na to uwagi i skarciącym nie udzielają należney opieki. Inb prozby Ich pozno załatwiają — Reskryptem z dnia 29 zeszłego Miesiąca Nro 703 ponowienie Dekretu Królewskiego, z dnia 18 Stycznia 1810 Uchwałą Xięcia Namieśtnika Królewskiego, z dnia 27 Stycznia 1811 w swej mocy utraymanego, polecieć przeczyta, z tem zastrzeżeniem. aby uchybiający Woyt Gminny, na kary Artykułem 17 przepisane wskazany, a na wypadek przekonania o karę cielesną w Urzędzie zawieszonym być.

Kommissya Woiewodzka dopełniając takowego zlecenia odnośnie do Reskryptu swego z dnia 10 Marca roku zeszłego Nro 3599 przy którym namieniony Dekret był komuni-kowaniem, zwraca Uwagę, wszystkich Woytów Gmin, Burmistrzów Miast, tudzież Kom-missarzy Obwodowych na Artykuł 17 którym pod żadnem pozorem świadectw wolnego przesiedlenia tamować nikt nie ma prawa, niemniej na Artykuł 18 19 ograniczający Władzę względem zayść mogących pretensyi, Kommissarz Obwodowy w Gminach Admini-stracyi Jego, powierzonych, zwrocić całą troskliwość na ten przedmiot i w każdym do-skrzeżonym uchybieniu gdy to będzie przechodzić jego władze, i stosowne doniesienie Kom-missyi Woiewodzkiej uczynić każdemu żądający wolnego przesiedlenia, skoroby takowe, przez Woytę Gminy miał odmowione, obowiązany pdać się do Kommissarza właści-wego Obwodu z zażaleniem, od którego, gdyby nie odebrał w datach trzech Rozolucyi i na każde mil trzy odległości dzień jeden rachując, powinien niezwłocznie zgłosić się do Kommissyi Woiewodzkiej, gdzie natychmiast nie zawodnie żądanie jego załatwione zostanie. — Obwieszczenie niniejsze, aby tym pewniejszy swoy lwzięto skutek, nie tylko w Dzienniku Woiewodzkim umieszczone. ale nadto w Gminach przez Woytów Gmin publikowane być ma. —

Radom dnia 5 Maja 1819 roku:

Za Proszę

du Laurans.

Sekretarz Jeneral.

Zurowski: